זון אויפגאנג — 8.26.
זון אונטערגאנג — 4.40.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
טייל־ווייז וואלקנדיק — קיל

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 21, No. 3 Winnipeg, Monday Jan. 5, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאנטאג טז׳ טבת, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JAN 13 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

רומענישע רעגירונג באפעלט אָננעמען שטרייגע מיטלען קעגן אנטיסעמיטן

זייערע ארגאניזאציעס זאָלן געדודפ־ט ווערן פונקט ווי די קאָמוניסטישע

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

בוקארעסט, יאנוו. 5 (איטא). — אויף דעם קעניגס פארלאנג, האט די רעגירונג באפוילן אנצונעמען א רייע נייע שטרייגע מיטלען קעגן די אנטיסעמיטישע ארגאניזאציעס פון א צעשטערונגדיקן כאראקטער. אין דער פרט וועלן די דאזיקע ארגאניזאציעס אוועקגעשטעלט ווערן אין איין קאטעגאריע מיט די קאָמוניסטן: די אנטיסעמיטישע ארגאניזאציעס וועלן אויפגעלייזט ווערן, און זייערע פירער וועלן פראצעסירט ווערן אין די געוויינלאכע געריכטן ווי רעבעלן.

סטודענטן פון די הויך־שולן וועלכע מען וועט כאפּן אין אקט פון מאכן אומרוען, וועלן אויף שטענדיק אויסגעשלאָסן ווערן פון די הויך־שולן און אוניווערסיטעטן. אויסגאנג פון העצנדיקן כאראקטער וועלן קאָנפיסקירט ווערן, און אנטיסעמיטישע קלובן און קעמערלאך — וועלן ליקווידירט ווערן אין־בערכ׳ן נאנצן לאנד.

פאלאשטין ווינשט אז רעוויזאָניסטן זאָלן זיצן אין וואלן

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

ירושלים, יאנוו. 5 (איטא). — וואלן צו דער אסיפת הנבחרים, וואס קליבן דערנאך אויס דעם ועד־לאומי, ווערן היינט דורכגעפירט איבער׳ן נאנצן לאנד.

אין פארבינדונג מיט די וואלן שרייבן דער "פאלאשטין" און אנדערע אראבישע צייטונגען, אז זיי וואלטן געוואונשן אז די רעוויזיאָניסטן זאָלן זיצן אין די וואלן. "דאס וועט מיינען ניט נאר דער סוף פון דעם פאליטישן, נאר אויף פונ׳ם קולטור־רעלן צייניזם", — זאגט דער פאלאשטין. —"די בריטישע רעגירונג האט נאך נאר האט צו טאָן מיט וויצמאנען פאר א עצנדליק יאר, אבער זשאבאטינסקין וועט זי ניט טאלערירן אפילו קיין איין טאג".

עלטסטע אידישע פרוי אין קאנאדע געשטאָרבן אין מאָנטרעאל

(ספעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

מאָנטרעאל, יאנוו. 5 (איטא). — מרס. מיכל הייעמס, וועלכע איז באטאָנט געוואָרן ווי די עלטסטע אידישע פרוי אין קאנאדע, איז דאָ געשטאָרבן אין עלטער פון 105 יאָר.

די פארשטאָרבענע איז געקומען אהער פון רוסלאנד מיט 40 יאָר צוריק. זי האט איבערגעלאָזן 17 אור־אייניקלאר.

—(::)—

מאָרשאל זשאָפר געשטאָרבן אין עלטער פון 78 יאָר

פאריז, יאנוואר 4. — מאָרשאל זשאָזעף זשאָפער, דער גרויסער פראנצויזישער מלחמה העלד, וועלכער האָט קיינמאָל ניט פארלאָרן קיין קאמף אויפן שלאַכטפעלד, האט זיך דאָ געכטן אונטערגעגאנגען צום טויט, נאָך א פארבריטערטן און לעצטן קאמף, וואָס ער האט אָנגעפירט מיטן מלאך המות, אין פארלויף פון זיין קראנקהייט.

דער גרויסער מלחמה פירער, פראנק־רייכ׳ס נאציאָנאלער העלד, האט אויסגעהויבן זיין לעצטן אטעם שבת, ארום 8.30 אינדערפרי. ער איז געשטאָרבן אין עלטער פון 78 יאָר.

דער פארשטאָרבענער מאָרשאל האט אָנגעפירט מלחמות אין אזיע, אפריקע און אייראָפּע. אין דער גרויסער וועלט־מלחמה איז ער געווען דער הויפּט פירער פון די פראנצויזישע חילות און פונם נאנצן מערב פראנט פון די אליאירטע ארמייען.

איד. פאבריקאנט אין ווינדזאָר פארוואנדלט זיין "ברוערי" אין לאָנטש רום פאר ארבעטסלאָזע

ווינדזאָר, אנט., יאנוו. 5 (איטא). — הערמאן ראדנער, א דעטראָיט׳ער אידישער יונגערמאן, וועלכער איז דער פרעזידענט פון א "ברוערי" קאָמפּאני אין ווינדזאָר, האט פארוואנדלט א העלפט פון זיין "ברוערי" אין א "לאָנטש רום", וואו טויזנט ארבעטסלאָזע וועלן קריגן פרייע מאָלצייטן טעגלאך פון איינס ביז פינף אויינער נאָכמיטאָג. היינט וועט מען אָנפאנגען ארויסנעמען די ערשטע מאָלצייטן. מר. ראדנער, וועלכער פינאנסירט אליין דעם פרייען "לאָנטש רום" פלאָגט ארויס צוגעבן מאָלצייטן צו די ארבעטסלאָזע אין פארלויף פון די קומענדיקע דריי חדשים.

—(::)—

שיקאָגער ראבײ ווייל ניט התקוה זאָל אריין אין רעפאָרם סידור

שיקאָגאָ, יאנוו. 5. (איטא). — אן אויפהערונג צו אלע רעפאָרם ראבײס ניט צו דערלאָזן, אז די ציוניסטישע הימנע "התקוה" זאָל אריינגענומען ווערן אלס א תפילה אין דעם סידור פון די רעפאָרם־שולן, איז דאָ געמאכט געוואָרן פון דר. טאָביאס שאנפארבער, דער ראבײ פון דער גרעסטער שיקאָגער רעפאָרם קאָנגרעגאַציע שאָן און דין פון דעם שיקאָגער ראבינאט.

ראבײ שאנפארבער האט אויסגעדריקט זיין באדויערונג איבער דעם באשלוס פון דער לעצטער קאָנווענשאָן פון דער "צענטראל קאָנפערענץ אוו אמעריקאָן ראבײס" אין פראָווידענס, ר. א., אז די התקות זאָל אריינגענומען ווערן אין דער נייער רעווידירטער אויסגאבע פון דעם סידור פון די רעפאָרם שולן.

—(::)—

בריוו קאסטן

ב. ליבערזאָן. — מיר וואלטן גערן געגעבן פלאץ פאר׳ן אויסדרוק פון אייער פראטעסט קעגן א פּרזאָן וואָס האט מיסבראויכט די העפלאכקייט פון א פאר־זאמלונג צו האלטן א נאנצע לעקציע, בעת ער האט געקראָגן דאָס ווארט פאר א פראגע. אין אייער בריוו אבער אטאָ־קירט איר אויף א פּרזאָן, למאי ער איז ניט געווען ביי דער פּרזאָמלונג, — און דאָס איז אן אומזין: יענע פּרזאָן האט די זעלבע רעכט וואָס איר און וואָס איר מיצער אנדערש, צו גיין צו די פּרזאָמלונגען צו וועלכע ער וויל, און ניט צו גיין וואוהין ער וויל ניט.

—(::)—

1 איד אין ליסט פון פּרזאָגען אין ענגלאנד וואָס קריגן טיטולן

לאָנדאָן, יאנוו. 5 (איטא). — איין איד געפינט זיך אויף דער ליסט פון פּרזאָגען וואָס האבן געקראָגן טיטולן אין צוזאמענ־האנג מיט׳ן נייעם יאָר. דער טיטוליר־טער איז אין פּרעס. וו. ראטשטיין פון "פּריב־סיפאל ראיאל מאלעדזש אוו ארט".

4 שולדיקע אין צפת׳ער פּאָגראָם באנאדיקט פון חיי־קאָמישאָנער

(ספעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

ירושלים, יאנוו. 5 (איטא). — דער חיי קאָמישאָנער האט באנאדיקט פיר אראָבער פון צפת, פון וועלכע דריי זיינען געווען פּאראורטייל צו לעבנסלענגלאכער געפענגעניש, פאר אונטערצינדן בעת׳ן פּאָגראָם לעצטן יאָר די הייזער פון בנ־ציון און פון נאָלדצוויג, וואו די אלטע שיינדל גאָלדצוויג איז פארברענט געוואָרן אויף טויט.

דער פערטער אראָבער איז געווען אן אלטער מאן פון 40 יאָר צוריק. זי האט איבערגעלאָזן 17 אור־אייניקלאר.

—(::)—

מאָרשאל זשאָפר געשטאָרבן אין עלטער פון 78 יאָר

פאריז, יאנוואר 4. — מאָרשאל זשאָזעף זשאָפער, דער גרויסער פראנצויזישער מלחמה העלד, וועלכער האָט קיינמאָל ניט פארלאָרן קיין קאמף אויפן שלאַכטפעלד, האט זיך דאָ געכטן אונטערגעגאנגען צום טויט, נאָך א פארבריטערטן און לעצטן קאמף, וואָס ער האט אָנגעפירט מיטן מלאך המות, אין פארלויף פון זיין קראנקהייט.

דער גרויסער מלחמה פירער, פראנק־רייכ׳ס נאציאָנאלער העלד, האט אויסגעהויבן זיין לעצטן אטעם שבת, ארום 8.30 אינדערפרי. ער איז געשטאָרבן אין עלטער פון 78 יאָר.

דער פארשטאָרבענער מאָרשאל האט אָנגעפירט מלחמות אין אזיע, אפריקע און אייראָפּע. אין דער גרויסער וועלט־מלחמה איז ער געווען דער הויפּט פירער פון די פראנצויזישע חילות און פונם נאנצן מערב פראנט פון די אליאירטע ארמייען.

אלע אָרגאניזאציעס איינגעלאדן צו קאָנפערענץ קומענדיקן מיטוואך

אלע וויניפּעגער ארגאניזאציעס, שולן סאָסייטיס און א. וו. זיינען געבעטן צו שיקן זייערע פארטרעטער צו דער קאָנפערענץ פארריכטן אויף דעם קומענדיקן מיטוואך אונטן, אין תלמוד־תורה זאָל, אנצונעמען באשלוסן וועגן דעם בשר־כשר סכסוך.

די קאָנפערענץ ווערט פארריכטן פונם "פופצעניער קאָמיטעט", וועלכער האט גרינדלאך אויסגעפארשט אלע סיבות וואָס האבן געפירט צו דער מחלוקת און די בשר־כשר לאנד־אין שטאט בכלל. די קאָנפערענץ וועט דערנאך אננעמען די געהעריקע באשלוסן.

בריוו זיינען ארויסגעשיקט געוואָרן צו אלע ארגאניזאציעס, מיט דער איינלאָדונג זיי זאָלן צושיקן זייערע פארטרעטער. דער "פופצעניער קאָמיטעט" האט אבער מורא, אז עטליכע ארגאניזאציעס זיינען אויסגעלאָזן געוואָרן, ווייל זייערע אדרעסן זיינען ניט געווען ביים סעקרעטאר. דער קאָמיטעט בעט דערפאר אלע ארגאניזאציעס, צי זיי האבן בעקאָמען בריוו, צי ניט, אויסצוקלייבן צו דריי דעלעגאטן פאר דער קאָנפערענץ. אין פאל די ארגאניזאציע וועט ניט האָבן קיין פּראָקלאמאציע, ווערט דער פאר־טרעטער אויסגעקליבן פון דער